

Feelgoodvoorstellingen op verplaatsing 'O' en 'De bus' dwingen publiek om stil te staan bij de dingen

Theater is altijd een beetje reizen

Ja, we zaten dit weekend in het theater. Het is te zeggen: we hebben in een bus en auto gezeten. *All the world's a stage*, wist Shakespeare al.

DOOR LIV LAVEYNE

KORTRIJK/ANTWERPEN • De wereld is inderdaad een schouwtoneel, ook bij *O van Leentje Vandenbussche* en *De bus van Bad van Marie*. De theatermakers willen het publiek al reizend laten stilstaan bij de dingen.

De tiende editie van Fresh, het festival waarop kunstencentrum Buda de nieuwste, vaak huisgemaakte creaties van jong talent laat zien. Jong talent, zoals bijvoorbeeld Leentje Vandenbussche met *O*. Eerder maakte ze al *Wachten op Godot*, een performance waarbij vijftientwintig mannen drie uur lang op de Gentse Korenmarkt deden wat weinig mensen in een stad ooit doen: stilstaan. Het deed je ook als toeschouwer letterlijk stilstaan. Je blik vasthechten om zich te onthechten van de alledaagse sleur. *O* is in zekere zin een vervolg daarop. Het publiek verzamelt voor een reis doorheen het onbenullige alledaagse of het grote filosofische. Wat het wordt dat mogen we zelf beslissen door een eenvoudige klik op het keuzemenu. We krijgen een mp3-speler met om en bij de honderd audiofragmenten. Een auto met privéchauffeur en twee andere passagiers/publiek rijdt ons naar de Kortrijkse boerenbuiten. Wie denkt een gidsbeurt te krijgen, is eraan voor de moeite. Je gidst jezelf. Twee uur lang word je hetzelfde rondje van ongeveer twee kilometer rondgereden. De eerste keren ben je nog te druk in de weer met die mp3-speler en welke fragmenten je allemaal wil uittesten, om de omgeving op te merken. Daarna overvalt ons de frustratie van 'Is dit theater: een beetje naar geluidsfragment-

jes in de auto luisteren?'. Dan kijk je naar buiten en vallen je plots de details op: hoe kan het dat het ganse traject Morinnenstraat heet, bestaat dat wel cirkelvormige straten? Keer op keer zie je die ene korenaar die boven het pasgemaakte veld uitspringt. En je bedenkt dat ecologisch leven toch wel een luxe-aangelegenheid is, gezien de vele zonnepanelen op de nieuwbouwwilla's. Na de malende gedachten, volgt de onthechting. Naar het schijnt voor eeuwig gevangen in dezelfde beweging, laat je de audiofragmenten over je heen gaan. Iemand zegt de nummers van één tot duizend alfabetisch op, je hoort romanflarden en kattebelletjes voorlezen, en je hoort Vandenbussches eigen samenvatting van *O*: een boom, schuur, vijver, stal, hek... Tweemaal in die twee uur durende 'rondrit' stopt de auto even en gaan de ramen open, een koele bries waait ons tegemoet. Net op dat ogenblik klinkt in onze oren het zeegeruis van de Atlantische Oceaan. Een Belgische dikbil-koe blikkt ons in de ogen. Absurd theater, dat maak je zelf.

Lijn 30

Een dag later. Niet de West-Vlaamse Boerenbuiten, maar Antwerpen: 't Stad'. We wachten er op *De bus*, de nieuwste 'voorstelling' van het gezelschap Bad van Marie. Wie dat gezelschap een beetje kent, weet dat je je gegarandeerd weer zult afvragen: wat is theater en wat niet? Want was Bad van Marie niet degene die ons deed denken dat we een vakantiehuis van een Oost-Europese bejaarde konden kopen (*Balkanbusiness*) of zelfs een auto winnen

FOTO JOHN VAN OERS

■ Stoere jongens wassen onder ruime belangstelling de ruiten van *De bus*.

(www.win-een-auto.com/)? Ditmaal wordt ons verzocht om op te stappen op bus 30 van De Lijn. Wie gewone passagier is, theaterbezoeker of één van de ruim vijftig acteurs en figuranten die aan deze performance deelnemen: dat is gissen.

Het probleem bij zowel 'O' als 'De bus' is: er is het concept, maar verder dan dat gaan de makers niet. Dat geeft je als publiek een enorme vrijheid maar getuigt ook van gemakzucht

De bus vormt het tweede deel van het grootschalige *Revue van het ontembare leven*, waarvoor verschillende Antwerpse partners theater in en over Antwerpen maken. Na *De Vernissage*, een expo/theatervoorstelling waarin het Sint-Jansplein centraal stond, is ditmaal niet toevallig voor bus 30 gekozen die rijdt van het Zuid via Borgerhout naar Berchem en zo terug naar het Zuid. De bus doorkruist niet alleen

de stad maar ook bevolkingslagen en inkomens. Van het hippe Zuid, over de Kaaien en de lichtjes van de Schelde, naar migranten Borgerooco en bourgeois Zurenborg. Of hoe de ganse wereld op anderhalf uur tijd langs je ogen voorbijtrekt.

"Ik ben Leo uw buschauffeur, de buitentemperatuur is 18 graden en het motregent. 't Zievert, gelijk wij zeggen", heet de chauffeur ons welkom bij het opstappen. "Op de bus 30 is er altijd wel wat", vindt het babbelgrage oude vrouwtje (die bij ons weten niet meezit in het complot): "Of 't is braderie, en nu ook al theater op de bus. Mij niet gelaten, zo lang ik maar op tijd thuis ben."

De bus houdt halt, een vrouw komt aangelopen met een lunchpakket voor haar echtgenoot, de chauffeur. Even verder op laat een gids de bus aan de Cogels-Osylei rondjes draaien en wijst ons op de beroemdheden die er wonen (artiesten en kunstenaars blijken de nieuwe bourgeoisie). Verderop stappen twee lawaaijige zwarte vrouwen met hun kroost op, daarna een non en enkele puberende Chiromeisjes die even later geilen wanneer kloekke jongens de bus inzepen en hartjes op de ramen schrijven. Er is het grote lawijt en de stille poëzie van de man in carnavalsoutfit die de ganse busrit naast ons zit, terwijl af en toe uit het dakraam wat confetti dwarrelt. Dat zijn de opzichtige figuren waarvan je weet, die acteren. Maar wat met de charlatan met het bierblikje, de oude Marokkaanse man die het allemaal hoofdschuddend aanziet en vlugger dan hem lief is alweer afstapt? Zitten zij ook mee in het complot?

"Of het leuk geweest is?", vraagt iemand ons nadien. Leuk, zeker, misschien wel té. Want *De bus*, dat is feelgoodtheater. Agressie bij De Lijn? Overlast in de wijk? Bad van Marie houdt zich ver van die nochtans zo dichtbij problematiek. Vreemd voor een gezelschap dat doorgaans morelt aan je geweten. Vreemd ook dat we ditmaal gewoon losse acts te zien krijgen, in plaats van dat 'de gang van zaken' een slim ineengezet scenario blijkt.

Dat is het probleem bij zowel *O* als *De bus*: er is het concept, maar verder dan dat gaan de makers niet. Dat geeft je als publiek een enorme vrijheid (je stapt uit/in wanneer je wilt) maar getuigt ook van gemakzucht van de makers. De grote verdienste van deze voorstellingen liggen niet in hun theatrale kwaliteit, maar wel in die schone ironie: dat net het theater in beweging, je doet stilstaan bij de dingen.

De bus nog op 5 en 12 juni in Antwerpen.
www.badvanmarie.be